

Hoe andere donorlanden en de Europese Unie het Verdrag voor de Rechten van Mensen met een Handicap (VRPH) implementeren in hun beleid voor internationale samenwerking

Bijlage bij Position Paper DCDD over artikel 32 van het VRPH

Algemeen

Voorbeelden van landen die het VRPH hebben geratificeerd én een actieplan hebben opgesteld om het VRPH ook te implementeren in hun beleid voor internationale samenwerking, zijn het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Australië. De Europese Unie heeft dit als statenverband eveneens gedaan. De Verenigde Staten hebben het VRPH weliswaar (nog) niet geratificeerd, maar zijn opgenomen in deze bijlage vanwege hun lange traditie van *disability*-inclusief beleid.

Alle vijf donoren gaan uit van de 'twin-track approach':

- waar mogelijk: *mainstreaming* ofwel inclusie (opname) van mensen met een handicap in reguliere programma's;
- waar nodig: specifieke programma's voor mensen met een handicap.

Ook zijn ze allemaal partnerschappen aangegaan met organisaties en (nationale) netwerken die mensen met een handicap vertegenwoordigen en hun belangen behartigen.¹

Verenigd Koninkrijk (DFID): 'At heart of UK's international development'

Sinds het Verenigd Koninkrijk in 2009 het VRPH ratificeerde, is de inclusie van mensen met een handicap een speerpunt in het beleid voor internationale samenwerking. In december 2014 publiceerde het *Department for International Development* (DFID) het beleidskader 'Disability Framework, *Leaving No One Behind*'.² In het begeleidend persbericht stelt DFID: "*The new framework puts disability at heart of UK's international development*".³ Het kader, dat primair is bedoeld voor de eigen medewerkers van DFID en dat jaarlijks wordt geactualiseerd, heeft een ambitieuze maar praktische insteek, met concrete doelstellingen voor elk programma. Het richt zich op:

1. capaciteitsopbouw bij DFID-medewerkers (zodat ze zelf *drivers of change* kunnen worden);
2. *mainstreaming* van *disability* in DFID-programma's, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, WASH, *gender* en noodhulp;
3. grotere betrokkenheid van mensen met een handicap bij beleidsvorming, besluitvorming en programmering.

Duitsland (BMZ/GIZ): 'Key principle'

BMZ, het Duitse ministerie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, beschrijft inclusie van mensen met een handicap als '*a key principal in German's development policy*'.⁴ Na ratificatie van het VRPH stelde BMZ in nauw overleg met belangenorganisaties van mensen met een handicap en ngo's een actieplan op. Het actieplan 2013-2015⁵ heeft drie strategische doelstellingen:

1. bewustwording stimuleren binnen de eigen organisatie ("*We will set a good example in our own organisation*");
2. versterking van mensen met een handicap in partnerlanden van BMZ ("*We will foster the inclusion of persons with disabilities in our partner countries*");
3. meer samenwerken met het bedrijfsleven en met maatschappelijke en multilaterale organisaties om inclusie van mensen met handicap te bevorderen ("*We will cooperate with others*").

In het actieplan is concreet uitgewerkt hoe dit gestalte kan krijgen en hoe BMZ de uitvoering van het beleid gaat monitoren en evalueren. Voor de inclusie van mensen met een handicap richt BMZ zich op de volgende thema's: mensenrechten, onderwijs en vakopleiding, gezondheid, revalidatie, *social protection*, duurzame economische ontwikkeling en noodhulp.

BMZ bracht een 'kort maar krachtige' brochure uit met daarin 'de 10 misverstanden over inclusie van mensen met een handicap in ontwikkelingssamenwerking'.⁶

Europese Unie (EU): 'A Decent Life for All'

De EU heeft haar beleid voor implementatie van het VRPH vastgelegd in een *Disability Strategy*. Ontwikkelingssamenwerking is hiervan een belangrijk onderdeel. De EU maakt dit op verschillende fronten concreet:

- De rechten van mensen met een handicap zijn een prioriteit in het mensenrechtenbeleid. De EU bespreekt dit onderwerp nadrukkelijk in haar beleidsdialoog met partnerlanden.
- De (sociale) inclusie en de rechten van mensen met een handicap zijn expliciete thema's in financieringsinstrumenten zoals het '*Development Cooperation Instrument 2014-2020*' en in instrumenten voor democratisering en mensenrechten wereldwijd.
- De EU publiceerde '*A Decent Life for All*', waarin ze voor haar 'post-2015-beleid' haar visie op *mainstreaming*, inclusie en de rechten van mensen met een handicap heeft uitgewerkt.
- De EU werkt aan de bewustwording en training van medewerkers wat betreft het VRPH. Zo is in delegaties een netwerk van contactpersonen opgezet, speciaal gericht op de inclusie van mensen met een handicap.⁷ Ook is er een *Guidance Note* voor EU-medewerkers⁸, en een onlineplatform voor training en het delen van informatie.⁹

Australië (AusAID): 'Disability-inclusive development is a priority'

Australië geldt als een donorland met een vooruitstrevend beleid voor de inclusie van *disability*. In het beleidsplan 2009-2014¹⁰ van AusAID, het 'hulpagentschap' van de Australische overheid, staat dat dit thema prioriteit krijgt vanwege de groeiende en vergrijzende wereldpopulatie (waardoor handicaps vaker zullen voorkomen). Wat AUSAID daarbij vooral doet is:

1. overheden van partnerlanden ondersteunen bij de verwezenlijking van *disability-inclusive development*;
2. stimuleren dat mensen met een handicap betere toegang krijgen tot reguliere programma's op het gebied van onderwijs en infrastructuur;
3. opbouwen van capaciteit bij *Disabled People's Organisations* (DPO's);

4. de kwaliteit van leven verbeteren voor mensen met een handicap door in samenwerking met ngo's diverse initiatieven te ondersteunen en door onderzoek, leiderschapstrainingen en sport.

Verenigde Staten (USAID): 'Advancing disability-inclusive development'

USAID ontwikkelde al in 1997 beleid voor de inclusie van *disability* in ontwikkelingssamenwerking¹¹ en is op dit gebied een van de voortrekkers geworden. USAID richt zich voor de inclusie van mensen met een handicap vooral op onderwijs, politieke processen, economische weerbaarheid, *job training* en gezondheid. Wereldwijd is meer dan 75 procent van de USAID-kantoren actief betrokken bij activiteiten, gericht op de inclusie van *disability*, of heeft hiervoor eigen programma's. USAID heeft in 12 landen 60 *global disability rights libraries* opgezet met e-learning-modules. Daarnaast heeft het agentschap diverse publicaties uitgegeven en verscheidene *tools* ontwikkeld. Voorbeelden hiervan zijn een '*Inclusive Education Policy*' (2011), een '*Manual on Including Persons with Disabilities in Elections and Political Processes*' (2014) en een e-learning-cursus voor USAID-medewerkers en samenwerkingspartners.

¹ USAID werkt met www.miusa.org, AusAID met <http://www.addc.org.au/>, en DFID met diverse organisaties van mensen met een handicap in het Verenigd Koninkrijk.

² https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/382338/Disability-Framework-2014.pdf

³ <https://www.gov.uk/government/news/new-framework-puts-disability-at-heart-of-uks-international-development>

⁴ Zie voor verdere toelichting de BMZ-website: http://www.bmz.de/en/what_we_do/issues/HumanRights/rights-of-people-with-disabilities/Inclusion-of-persons-with-disabilities-a-key-principle-in-Germanys-development-policy/index.html

⁵ http://www.bmz.de/en/publications/type_of_publication/strategies/Strategiepapier330_01_2013.pdf

⁶ <http://www.giz.de/fachexpertise/downloads/Fachexpertise/giz2010-en-disability-and-development-cooperation.pdf>

⁷ Zie pagina 47-49: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/swd_2014_182_en.pdf

⁸ Zie pagina 47-49: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/swd_2014_182_en.pdf

⁹ <http://capacity4dev.ec.europa.eu/disability-and-development-network/dashboard>

¹⁰ <http://www.vision2020australia.org.au/uploads/page/83/AusAID-Development-for-All-strategy.pdf>

¹¹ http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PDABQ631.pdf